

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainų tendencijos ir svarbiausios lapkričio mėnesio naujienos

ELEKTRA

Kainos tendencijos bei mėnesio vidurkiai

NORDPOOL birža

Spalis

108,91

€/MWh

Lapkritis

127,82

€/MWh

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Lapkričio mėnesį, dėl sparčiai atvėsusių orų, elektros energijos poreikis padidėjo 8%, lyginant su istoriniais tuo paties laikotarpio suvartojimais. Lapkričio 9 d. po šalios nakties elektros energijos tinkle trūko daugiau nei 100 MWh, o ryte vartojimas kilo iki 1883 MWh, kuomet tiekėjai buvo suplanavę tik 1775 MWh. Lapkričio 10 d. rytiniu laiku neplanuotai atsijungė dvi Estijoje esančios elektrinės „Auvere. G-1“ ir „Auvere. G-6“, kurių bendra instaliuota galia sudaro 447 MW. Dėl šios priežasties 9 val. ryto Baltijos šalių balansavimo rinkoje fiksuotas 300 MWh trūkumas.

Lapkričio mėn. 3-ąją savaitę Lietuvos elektros energijos importas išaugo 25%, lyginant su antrąja lapkričio savaite, iki 251 GWh, kas padengė 71% viso elektros energijos poreikio. 42% importuotos elektros energijos atkeliavo iš Latvijos. Lapkričio 16 d. Vokietijos valstybinis reguliatorius sustabdė „Nord Stream 2“ dujotiekio sertifikavimą. Dėl šios priežasties smarkiai kilo dujų kaina, o taip pat – elektros energijos. Tą pačią dieną „Nord Pool“ biržoje kainos Lietuvoje formavosi ties 218,96 Eur/MWh vidurkiu.

Vėstant orams augo elektros energijos poreikis ir Šiaurės šalių regione: kaina pasiekė rekordinį 151,33 Eur/MWh lygį ir 17 Eur/MWh aplenkė ankstesnį kainos rekordą, kuris buvo fiksuotas dar 2010 m. vasario mėnesį.

Absoliutūs kainų rekordai Baltijos šalių regione buvo sumušti lapkričio 29 d. Tam tikromis valandomis kaina siekė 421,87 Eur/MWh, o vidutinė dienos kaina – 263,96 Eur/MWh. Kainų šuolį lėmė lapkričio 26 d. paskelbta žinia apie naują COVID atmainą. Pasaulis baiminasi galimų papildomų judėjimo apribojimų, todėl reaguoja labai volatiliai.

Ateities tendencijos

Žemėjanti oro temperatūra ir sustabdytas „Nord Stream 2“ sukėlė permainingus vėjus elektros energijos rinkoje. Net esant didelei elektros energijos gamybai iš vėjo, elektros energijos kaina nekrenta žemiau 150 Eur/MWh. Gruodžio mėnesį, tikėtina, kainos išliks aukštame lygyje.

Energija, kuria pasitikite

„Ignitis“ – didžiausias elektros energijos tiekėjas **verslui**

* Remiantis „Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos“ duomenimis

Gaukite pasiūlymą

DUJOS

Kainos tendencijos bei mėnesio vidurkiai

GET Baltic birža

Spalis

66,59

€/MWh

Lapkritis

82,21

€/MWh

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Lietuvos prekybos aikštelėje gamtinių dujų kainų indekso BGSI, fiksuojančio gamtinių dujų kainų pokyčius dieninių sandorių rinkoje, reikšmė lapkričio mėn. sudarė 82,21 EUR/MWh. Tai yra 23 % daugiau lyginant su 2021 m. spalio mėn. (66,59 EUR/MWh). Kylant kainoms Europoje, kilo kainos ir Baltijos regione. Procesai, vykstantys Europos dujų rinkose, turėjo tiesioginę įtaką ir mūsų regiono rinkai, kurioje didžiaja dalimi prekiaujama tuo pačiu Nyderlandų TTF indeksu.

Europoje lapkričio mėnuo neatnešė stipriai laukto palengvėjimo. Atvirksčiai, praėjusį mėnesį Europos dujų rinkose fiksuotas tolimesnis istorinis dujų kainų kilimas, kurį lėmė:

- per menkas rusiškų dujų eksportas į Europą;
- netikėtai atšalę orai daugelyje Europos šalių;
- aukštos ATL, anglies ir kitų žaliavų kainos.

Gera naujiena ta, kad lapkritį stebėjome net 32 % aukštesnį suskystintų gamtinių dujų išdujinimo rodiklį Europoje lyginant jau su prieš tai buvusiu gana aukštu spalio mėnesio rodikliu. Azijoje SGD paklausa visą lapkričio mėnesį buvo aukšta ir kaina, mokama už šį žydrajį auksą, siekė 90-105 Eur/MWh.

ICE ateities sandorių rinkoje gruodžio mėnesio tiekimui Nyderlandų TTF kontraktas susiformavo ties 81,31 Eur/MWh. Tai yra 485 % daugiau nei praėjusiais metais tuo pačiu metu. Didelį kainų volatilumą Europos dujų rinkose lapkričio mėnesį lėmė ir „neišpildyti“ Rusijos prezidento pažadai dėl didesnio dujų tiekimo į Europą nuo lapkričio 8 d., bei įšaldytas „Nord Stream II“ dujotiekio sertifikavimo procesas.

Lapkričio mėnesį rusiškų dujų tiekimas „Yamal-Europe“ dujotiekio per Lenkiją į Vokietiją vidutiniškai siekė apie 21-25 mln. m³ per parą, kai šios jungties techniniai pajėgumai yra apie 87 mln. m³ per parą. Daugelis Europos dujų rinkos dalyvių tikėjosi, kad nuo lapkričio 8 d., kuomet „Gazprom“ turėjo baigti pildyti dujų saugyklas savo šalyje, daugiau dujų „atlaisvės“ Europai, kas leis papildyti konkrečiai „Gazprom“ valdomas saugyklas Vokietijoje ir Austrijoje. Dienos pabaigoje tai neišsipildė, o „Gazprom“ eilinį mėnesį nenominavo jokių papildomų pajėgumų per Ukrainą ir „Yamal-Europe“ dujotiekio gruodžio mėnesiui. Toks rezultatas neigiamai paveikė ir dujų kainas Europoje.

Lapkričio 16 d. Vokietijos dujų reguliatorius BNetzA paskelbė, kad sustabdė „Nord Stream II“ projekto veiklos sertifikavimo procesą neapibrėžtam laikotarpiui. Tai vėlgi sukretė Europos dujų rinkas, kuriose tą rytą dujų kainos biržose šoktelėjo 10 % iki 87 Eur/MWh. „Energy Aspects“ ir kitos Europos agentūros teigia, kad palankiausi scenarijumi „Nord Stream II“ dujotiekis pasileis tik 2022 m. rugsėjo mėnesį, kuomet bus išduoti visi reikalingai leidimai.

Tokių naujienų kontekste ir daugelyje Europos šalių lapkritį pradėjus spausti pirmiesiems šalčiams, vis daugiau dujų pradėta išimti iš Europos požeminių dujų saugyklų. Mėnesio pabaigoje jų užpildymas siekė 70,22 %, arba 19 % mažiau nei

pernai. Apskritai, šiuo metu užpildymo vidurkis lapkričio mėnesį yra žemiausias nuo 2011 metų.

Kalbant apie SGD importą į Europą, kuris patenkino iki penktadalio ES metinio dujų poreikio 2020 m., lapkričio mėnesį buvo stebimas jo didėjimas daugelyje Vakarų Europos šalių. Vidutinis SGD išdujinimo lygis iš Europos SGD terminalų šių metų lapkritį buvo 32 % didesnis nei spalio mėnesį. Tai leido šiek tiek prislopinti dar didesnį kainų kilimą Europos dujų rinkose.

Ateities tendencijos

Šiuo metu ICE ateities sandorių biržoje Nyderlandų TTF indeksas sausio ir vasario mėnesio tiekimui siekia apie 90 Eur/MWh. Tokias istoriškai aukštas dujų kainas Europoje palaiko ir, tikėtina, palaikys toliau per maža dujų pasiūla Europoje, aukštos SGD ir alternatyvių žaliavų kainos (ATL, anglies, naftos) bei po truputį mažėjantis Europos požeminių dujų saugyklų lankstumas pradėjus išimti vis daugiau dujų iš saugyklų. Gruodžio mėnesį trumpalaikius kainų šokus gali sukelti ir didesni šalčiai ar neplanuoti techniniai trikdžiai Norvegijos arba Rusijos dujų vamzdynuose. Šiuo metu situacija Europoje išlieka įtempta ir kažkokių ryškių ženklų kainoms kristi – nesimato.

Energija, kuria pasitikite

„Ignitis“ – didžiausias gamtinių dujų tiekėjas verslui.

* Remiantis „Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos“ duomenimis

Gaukite pasiūlymą